TAYVAN'IN EGEMENLİK VE 'TEK ÇİN' İKİLEMİ

Şevval Beste GÖKÇELİK

Misafir Araştırmacı

Analiz No : 2022 / 28

09.11.2022

Son yetmiş yılda Tayvan Boğazının iki tarafında farklı siyasi rejimler tarafından yönetilen iki Çin halkı olmuştur. On yedinci yüzyılda Tayvan adasına gelmeye başlayan Han Çinlilerinin (özellikle tüccarların) ezici çoğunluğu ve adanın yerlilerinin küçük bir yüzdesinden oluşan Tayvandaki halk, Çin tarafından ülkenin ve Çin ulusunun ayrılmaz bir parçası olarak algılanmaktadır.[1]

1600lerin sonlarında Qing Hanedanı tarafından ilhak edilen Tayvan, daha sonra Çin-Japon Savaşının sonucunda Çin tarafından 1895te Japonyaya verilmiştir. Japonyada 1868-1889 yılları arasında yaşanan Meiji Restorasyonu sonrasında Japonya emperyal gücünü aktif olarak genişletme yoluna gitmiştir. 1874te Japonya, bu çerçevede Tayvana asker yönlendirmeye başlamıştır. Japonya, Tayvan ve çevresini Shina ve Huan toprakları olarak sınıflandırmış ve Japon işgalinin ilk adımı olan Qing Hanedanının Huan toprakları üzerindeki egemenlik yetkisini elinden almayı hedeflemiştir.[2] Bunun üzerine 1894 yılında Birinci Çin-Japon Savaşı başladıktan sonra imzalanan Şimonoseki Antlaşması uyarınca Tayvan, Çin tarafından 1895te Japonyaya verilmiştir. Japonya, adayı Çan Kay-Şek liderliğindeki milliyetçi Çin askeri kuvvetlerine teslim ettiği 1945 yılına kadar bir koloni olarak yönetmiştir.

1945ten 1949a kadar milliyetçi Çin hükümeti (Çin Cumhuriyeti), Mao Zedongun liderliğindeki Komünist Parti güçleriyle şiddetli bir iç savaşa girmiştir. Neticede Komünistler üstün gelmiş ve 21 Eylül 1949 tarihinde Çin anakarasında Pekin merkezli Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) kurulmuştur. Bunun üzerine eski hükümetin görevlileri, Komünist isyan sırasında Çin Cumhuriyetinin geçici başkenti olarak tanımlanan kuzey Tayvandaki Taipei şehrine aceleyle yerleşmeye başlamışlardır. 1949 yılında Mao Zedong ÇHC lideri olduğunda buradaki devrilen hükümet Tayvana giderek meşruiyetini geri kazanmak için örgütlenmeye çalışmıştır. Sonuç olarak anakaradaki karışıklıklar ve bundan kaynaklı yaşanan kaosun beraberinde getirdiği rejim değişikliği ile Tayvana aralarında askerler, öğretmenler, tüccarlar, bürokratlar ve polislerin olduğu yaklaşık bir milyon mülteci

gitmiştir.[3]

Çin anakarasındaki iç savaşın ortasında, 28 Şubat 1947 tarihinde, gerilimler Tayvanda da alevlenmiş ve hükümet destekli bir katliamın yol açtığı ayaklanmalar ortaya çıkmıştır.[4] Ayaklanmanın Tayvana taşınmasından özellikle protestoların ve isyancı radyo yayınlarının çoğunun Japonca olması nedeniyle Japon etkisi sorumlu tutulmuştur. Bu çerçevede Çin, Tayvandaki Japonca yayınları sonlandırmış, Japon bayraklarını ortadan kaldırmış ve Japon eğitimli elitleri devlet işlerinden uzaklaştırmıştır.[5]

Amerika Birleşik Devletleri, komünist Çin Halk Cumhuriyetini 1979da tanımıştır. Önceki otuz yıl boyunca Amerikan hükümeti, Çindeki eski rejimin Tayvana kaçan fertlerinin Çinin meşru hükümeti olduğunu savunmuştur. Bu doğrultuda 1950lerde ve 1960larda ABD, Tayvandaki Çin nüfusundan Özgür Çin olarak söz etmiştir. Ancak 1960ların son yıllarından itibaren Çin-ABD ilişkilerine dair farklı bir politikaya yönelme olmuştur. ABDnin bu dönemdeki politikasının iki ayrı boyutu olmuştur: Çin anakarasındaki ÇHC ile ilişkilerin normalleştirilmesi ve Tayvan adasındaki Çin Cumhuriyetinin meşruiyetinin savunuculuğunun terk edilmesi. Bu radikal değişiklik, dönemin ABD Başkanı Richard M. Nixon ve 1969-1975 yılları arasında Nixonın ulusal güvenlik danışmanlığını yapmış olan, 1973-1977 yıllarında ise ABDnin Dışişleri Bakanı olarak görev yapan Henry Kissinger tarafından ortaya atılan ve geliştirilen, aynı zamanda büyük bir siyasi riskle üstlenilen, bir politika halini almıştır.

Çine açılımı destekleyen bu politika değişikliği, ABDnin Soğuk Savaş sırasındaki dış politikasının dinamiklerinin bir parçası olarak şekillenmiştir. Dolayısıyla genel olarak Nixon ve Kissinger ÇHC ile normalleşmeyi başlattıklarında ulusal çıkarlar doğrultusunda hareket etmişlerdir.[6] Nixon ve Kissingerın Sovyetler Birliğini izole etmenin bir yolu olarak ÇHC ile diyaloğa doğru stratejik kayışı, Nixonın 1972de Çine yaptığı ziyaret sonucunda kendini belirginleştirmiştir.

1971de Birleşmiş Milletlerden Tayvanın (Çin Cumhuriyeti) çıkartılması, ABD ve diğer Batılı ülkelerin ÇHCyi tüm Çinin tek temsilcisi olarak tanıması Tayvanı önemli ölçüde sarsmıştır. ABDnin uzun yıllardır devam eden ÇHCyi inkâr politikasını terk etmesiyle 1972de ABD ile ÇHC arasında Şanghayda Ortak Bildiri (Joint Communique of the USA and the PRC) imzalanmıştır. Ocak 1979da Tek Çin politikası uyarınca Washington, ÇHCyi Çinin tek temsilcisi olarak tanımıştır.[7] Tayvan ise giderek uluslararası toplumda marjinalleştirilmeye başlamıştır. ABD Tayvandaki eski Çin hükümeti ile diplomatik ilişkilerini sona erdirirken adaya bir taahhütte bulunmuştur. Buna göre Çin anakarası ile Tayvan adası arasındaki ekonomik bağların yakında temin edileceği savunulmuştur.[8]

1970lerden sonra ABDnin Çine yönelik politikası, entegrasyon ve denge politikasının bir bileşimi olarak gün yüzüne çıkmıştır. 1979 yılında ABD Kongresi tarafından onaylanan Tayvan İlişkileri Yasası belgesine göre ABD, Tayvanı ayrı bir devlet olarak tanımasa da Tayvan ile ilişki kurmanın yasal zeminini hazırlamıştır.[9] Devam eden süreçte ABDnin Tayvana yönelik politikasının ana vektörü, Tayvanın Çin tarafından ilhakını önlemek ve statükoyu korumak olmuştur. O dönemde Sovyetler Birliğinin bölgedeki etkisini azaltmak isteyen ABD için ÇHC ile iş birliği yapmak vazgeçilmez olmuştur. Şimdiyse Tayvan, Asya-Pasifik bölgesinde ABD dış politikasının uygulanması için hayati önem taşımaktadır, bu

nedenle güvenliğini tesis etmek ABD için ayrıca değerlidir.

Mao Zedongun ölümüyle beraber farklı şahıslar arasında yaşanan iktidar mücadelesi sonrasında Deng Şiaoping 1978 yılında Çinin baş lideri (*paramount leader*) konumunu elde etmiştir. 1970li yıllarda Çinde olduğu gibi Tayvanda da lider değişikliği olmuştur. Tayvan lideri Çan Kay-Şek yerine oğlu Çan Çin-Kuo geçmiş ve Tayvanın hedefinin tam bağımsızlık olduğunu belirten politikalarını açıklamıştır. Statükoyu korumak isteyen ABD, 17 Ağustos 1982 yılında Çin ile ilişkilerinde üçüncü Ortak Bildiriyi yayınlamış ve Tayvana silah satışını zamanla azaltacağını taahhüt etmiştir. Ancak bu tutum uzun sürmemiştir. Özellikle 1989 Tiananmen Olaylarının ardından ABD yükselen Çine karşı askeri ve siyasi olarak Tayvana yönelik desteğini artırmaya başlamıştır.[10]

Çin ve Tayvan arasındaki ilişkiler 1980li yıllarda farklı bir boyutta gelişmeye başlamıştır. Buna göre Çin Devlet Başkanı Deng Şiaoping, 1992 yılında bir ülke, iki sistem olarak adlandırılan ve birleşmeyi kabul etmesi durumunda Tayvana özerklik verecek olan formülü açıklamıştır. Bu çerçevede Hong Kong ve Makao, Çinin parçası olmuş ancak farklı siyasi ve ekonomik sistemlerini kurma hakkına sahip olmuşlardır. Ancak Tayvan, egemenlik haklarının ihlali olarak değerlendirdiği bu formülü kabul etmemiş ve uygulamaya koymamıştır.[11]

Devam eden yıllarda iktidar değişiklikleri yaşanan Tayvanda, Çine bağlanma konusunda farklı tutumlar sergilenmiştir. Örneğin 2000 senesinde başkan seçilen Chen Shui-bian Tayvanın tam bağımsızlığını desteklerken, 2008 senesinde başa geçen Ma Ying-jeou Çin ile ilişkileri iyileştirme politikasına yönelmiştir. 2016da ise Tayvanın şu anki başkanı olan ve bağımsızlık vurgusunu her fırsatta ön plana çıkaran Tsai Ing-wen iktidara gelmiştir.[12] Tayvan tarihinin ilk kadın başkanı olma unvanına sahip olan Tsai aynı zamanda Demokratik İlerleme Partisinin (DPP) lideridir. Çinde ise 2013 yılında Şi Cinping Devlet Başkanı olarak görevine başlamıştır.

Tsaiın gelişinden sonra Çin tek Çin politikasını savunmaya devam etmiş ve bir ülke, iki sistem olarak bilinen 1992 Konsensüsünü vurgulamıştır. Ancak Tayvan lideri Ma dönemindeki ılıman politikaya ters düşen yeni Tayvan hükümetinin söylemleri, Çinin Tayvan konusundaki tutumunu sertleştirmesiyle sonuçlanmıştır.

ABD savunma ve dış politikasında Ortadoğu bölgesi ve Afganistan gibi ülkelerde askeri varlığını azaltırken yeni ilgi alanını Asya-Pasifike yöneltmiştir. Bu çerçevede bölgede yaptığı anlaşmalar ve paktlar ile etkisini daha da artırmaya çalışmaktadır. Bunların başlıcaları Dörtlü Güvenlik Diyaloğu (Quadrilateral Security Dialogue - QUAD) ve AUKUS (Avustralya, İngiltere ve ABDnin İngilizce kısaltmalarının birleşimi) olarak sıralanabilir. ABDnin Asya-Pasifikte artan diyalogları Çinin Tayvandaki politikalarını sertleştirme nedenlerinden biri olarak gösterilebilir. Bunun dışında Çinin Tayvan politikasındaki katılaşmanın önemli nedenlerinden biri de Çin Devlet Başkanı Şinin dile getirdiği 2049a kadar yeniden birleşmeyi tamamlama arzusudur.[13]

Bu çerçevede Ağustos ayında, Tayvan Boğazında yaşanan gerginlik, ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosinin Taipei ziyaretinin etkisiyle uzun yıllardır görülmeyen seviyelere ulaşmıştır. Pekin, bunun üzerine ada çevresinde askeri tatbikatlar başlatmış ve

ABD ile çeşitli askeri diyalog ve işbirliği kanallarını askıya almış veya iptal etmiştir. Tayvan, karasularında hava ve deniz operasyonları ve siber saldırılar da dahil olmak üzere benzeri görülmemiş provokasyonlarla karşı karşıya kalmıştır. Tayvan lideri Tsai Tayvan silahlı kuvvetlerine Çin provokasyonlarına karşı güçlü karşı önlemler alma emri vermesinden kısa bir süre sonra, 1 Eylül 2022 tarihinde hava sahasına giren bir sivil insansız hava aracını ilk kez düşürmüştür.[14]

Pelosinin ziyareti son dönemde kırılgan olan Çin-Tayvan ilişkilerinin daha da gerginleştiği bir ortamda gerçekleşmiştir. Washington ve Pekinin önemli iç siyasi olaylara hazırlandığı bir dönemde gerçekleşen ziyaret, krizi tırmandırmıştır. Pelosinin Taipeiye ziyareti, etki-tepki döngüsünü giderek daha istikrarsız bir hale getirmiştir.[15] Çünkü Pekinin bakış açısına göre ziyaret bir siyasi provokasyon teşkil etmiş ve ABD bu ziyaretle Tayvana bağımsızlık lehine sinyaller vermiştir. Washingtonun açıklamalarına göre ise, Çinin Tayvana yönelik haksız baskıyı arttırması Tayvanı gelecekte abluka altına alma niyetinin potansiyel bir kanıtı olarak görülmektedir ve ABD buradaki istikrarı korumaya yönelik adımlar atmaktadır.

ABDnin Tayvan politikası değerlendirilecek olursa ABD Senatosu Dış İlişkiler Komitesi, 1979 tarihli Tayvan İlişkileri Yasasından bu yana ABDnin Tayvana yönelik politikasının en kapsamlı yeniden yapılandırılması olarak tanımlanan 2022 tarihli Tayvan Politika Yasası taslağını değerlendirmeye almıştır. Önerilen Tayvan Politika Yasası, Tayvana sağlanan silahları savunma amaçlı olarak değil [Çinin] saldırganlık eylemlerini caydırmaya elverişli silahlar olarak değerlendirmektedir. Ayrıca Tayvana dört yıl boyunca sağlanması öngörülen dış askeri finansman için 4,5 milyar dolar yardım planını içermekte ve Tayvanın yardım taleplerine öncelik vermektedir.[16] 5 Eylül 2022de Çin, ABDnin Tayvana ABD Başkanı Joe Bidenın göreve başlamasından bu yana 1,1 milyar dolarlık en büyük silah satışına onay vermesine karşı sert önlemler alacağını söylemiştir. Çin uzun zamandır ABDyi Tayvana silah satışlarını ve askeri etkileşimlerini durdurmaya çağırmaktadır. Çinin gözdağına rağmen 14 Eylül 2022de ABD Senatosu Dış İlişkiler Komitesi 2022 tarihli Tayvan Politika Yasasını kabul etmiştir.

Ancak bu desteğe rağmen ABD Dışişleri Bakanlığının internet sitesinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır: Statükoda herhangi bir tek taraflı değişikliğe her iki taraftan da karşıyız.[17]

ABD Başkanı Biden 18 Eylül 2022 tarihinde yaptığı açıklamada ise Tayvan, bağımsızlığı hakkında kendi kararlarını veriyor. Onların bağımsız olmalarını teşvik etmiyoruz. Bu onların kararı demiştir. Buna göre ABD, bir yandan Çin ile ilişkisinin temel taşlarından biri olan tek Çin politikasına bağlı kaldığını yansıtmaya çalışmaktadır. Bu politika kapsamında ABD, yalnızca bir Çin hükümetinin olduğunu ve Taipei yerine Pekin ile resmi bağları olduğunu kabul etmektedir. Ancak diğer taraftan Tayvan ile yakın ilişkilerini de sürdürmekte ve ABDnin Tayvanı kendini savunması için gerekli araçları sağlayacağını öngören Tayvan İlişkileri Yasası uyarınca Tayvana silah satışına devam etmektedir.[18]

Bu olaylar sonrasında Pekin ve Washington arasındaki ilk üst düzey temas iki tarafın diplomatlarının geçen Eylül sonunda New Yorkta bir araya gelmesiyle yaşanmıştır. Çin, ABD ile ilişkilerinin ciddi bir zorlukla karşı karşıya olduğunu ve Pekin ile Washington

arasındaki normal ilişkilerin yeniden tesis edilmesi için elverişli bir atmosfer yaratmanın ve ilişkileri sağlıklı ve istikrarlı bir istikamete yönlendirmenin önemini vurgulamıştır. Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi konuyla ilgili olarak ABDnin eylemleri ilişkilerin normalleştirilmesi sürecine ters düşüyor. Çinin egemenliğini ve toprak bütünlüğünü baltalamaya çalışıyorlar, çok yanlış ve tehlikeli bir sinyal göndererek Çini Tayvanla sınırlamaya çabalıyorlar demiştir. Tayvan bağımsızlık girişimlerine karşı Çinin güçlü önlemler alacağı konusunda uyarıda bulunan Wang, Çin ve ABDnin ortak çıkarlarını vurgulayarak sözlerine devam etmiştir. Görüşmelerin ardından ABD Dışişleri Bakanlığı özellikle gerilim zamanlarında açık iletişim hatlarını sürdürmenin gereği üzerine bir açıklama yapmıştır. Konuyla ilgili olarak ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price yaptığı açıklamada, ABD uzun süredir devam eden tek Çin politikamızla tutarlı olarak Tayvan Boğazında barış ve istikrarı korumaya kararlı olduğunu vurgulamaktadır ifadelerini kullanmıştır.[19]

10 Ekim 2022 günü Tayvan lideri Tsai Ing-wen, Tayvanın ulusal günü için toplanan binlerce kişiye, Tayvanın demokratik yaşam biçiminden asla vazgeçmeyeceğini söylemiş ve hükümetin Tayvanın savunmasını desteklemeye devam edeceğini vurgulamıştır. Tsai ayrıca Çinin oluşturduğu tehdide daha etkili yanıt verebilmek adına farklı stratejilerin de geliştirildiğini belirterek bağımsızlık konusunda taviz vermeyeceklerini yinelemiştir.[20]

Çinde iktidardaki Çin Komünist Partisinin her beş yılda bir düzenlenen Ulusal Kongresinin yirminci açılış töreni 16 Ekim günü gerçekleşmiştir. Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, buradaki konuşmasında Çinin Tayvan konusunda dış güçlerin müdahalesine karşı gerekli tüm önlemleri alma seçeneğini saklı tuttuğunu söylemiştir. Tayvan sorununun sadece Çinin meselesi olduğunu vurgulayan Şi, Tayvanda yalnızca dış güçlerin ve Tayvanın bağımsızlığını arayan birkaç ayrılıkçının müdahalesini içeren eylemler gerçekleştirilmektedir[21] demiştir. Çin, Hong Konga uygulanan bir ülke, iki sistem planının benzer versiyonunun Tayvana uygulanmasını tekrar önermiştir. Şi, Tayvanla barışçıl bir şekilde birleşmek için çabaların devam ettirileceğini, ancak gerekirse güç kullanma seçeneğine başvurulacağını da sözlerine eklemiştir. Tayvan hükümeti Şinin konuşmasına yanıt olarak, Tayvan vatandaşlarının çoğunluğunun bir ülke, iki sistemi kararlılıkla reddettiğini belirterek Tayvanın bağımsız bir devlet olduğuna ve toprak egemenliği, demokrasisi ve özgürlüğünden taviz verilmeyeceğine dair açıklamalarda bulunmuştur. Ek olarak, Tayvan Boğazında barışı korumanın ortak bir sorumluluk olduğu ve Taipeiin Pekin ile rasyonalite, eşitlik ve karşılıklı saygı ilkeleri altında çalışmaya istekli olduğu belirtilmiştir.[22]

Çin Komünist Partisinin 23 Ekim 2022 tarihinde sona eren kongresiyle Şi Cinping üçüncü dönem başkanlığına başlamıştır. Partinin lideri olarak hizmet vermeye devam eden Şi, 20. Ulusal Kongre Raporunda Çinin modernizasyonu, yüksek kaliteli kalkınma, ortak refah ve ortak bir geleceği olan toplum gibi kavramları öne çıkarmıştır. Partinin Genel Sekreteri olduğu andan itibaren ulusal güvenliğin önemini vurgulayan Şi bu önceliği yerine getirmek için yeni kurumlar inşa edileceğini açıklamıştır. Çin açısından ulusal güvenliği tehdit eden konuların başında Tayvan ile yaşadığı gerginlikler yer almaktadır. Tayvan hükümeti 26 Ekim 2022 günü yaptığı açıklamada, Çinin kongrenin ardından Tayvana yönelik diplomatik saldırılarını hızlandırdığını belirtmiştir.[23]

Son durumda Çin, Tayvana Çin yönetimini kabul ettirmek için diplomatik ve askeri baskıyı

artırmaya devam etmektedir. Tayvan hükümeti ise, geleceğine yalnızca adada yaşayan 23 milyon insanın karar verebileceğini söyleyerek egemenlik iddialarını sürdürmektedir. Son yıllarda adada artan Tayvan kimliği duygusu, oradaki Çin kimliği varlığının önüne geçmeye başlamıştır. Bugünlerde daha fazla insan kendini Tayvanlı olarak tanımladıkça, tek Çin kavramı Tayvan Boğazı boyunca siyasi iletişim, ekonomik entegrasyon, sosyal değişim ve kültürel asimilasyon yoluyla giderek silikleşmiştir. Ancak ÇHC Anayasasına göre Tayvan, Çinin ayrılmaz bir bütünüdür. Çinin tek Çin mottosunu destekliyor olması milliyetçiliğin yükselişte olduğu Tayvanın bağımsız bir geleceği olmasını engellemektedir. Bu çerçevede Çin, muhtemelen ilerleyen zamanlarda Tayvan üzerindeki baskılarını artıracaktır. Bir yandan da ABD ne kadar tek Çin ilkesine karşı eylemlerde bulunmadığını belirtse de Tayvanı özgürlüğün kıyısında duran, egemenlik ve demokrasiyi korumak için desteği hak eden bir ülke olarak lanse ederek, Tayvana destek sağlamaktadır. Washington ve Pekin arasındaki ilişkilerin gerginliği ABD ve Çinin Tayvan konusunda anlaşmaya varma olasılığını baltalamaktadır. ABD-Çin ilişkilerindeki gerginlik Tayvan için de riskler yaratmaktadır. Tayvanın güvenliği, ABD-Çin rekabeti sebebiyle güvencesiz hale gelmektedir. Sonuç olarak Tayvan egemenlik adımları için ince bir çizgi üzerinde yolunu bulmaya çalışmaktadır.

**Fotoğraf: Al Jazeera*

[1] Eleanor Albert, China--Taiwan Relations, *Council on Foreign Relations*, December 7, 2016, https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/resources/docs/CFR-China-Taiwan Relations.pdf

[2] Invasion of Taiwan, *The Archives of Institute of Taiwan History*, Academia Sinica, https://archives.ith.sinica.edu.tw/collections_con2_en.php?no=174

[3] Ibid.

[4] Andrew D. Morris, Taiwans History, *The Minor Arts of Daily Life: Popular Culture in Taiwan*, January 1, 2004, s.5.

[5] Ibid, s.22.

[6] Nancy Bernkopf Tucker, Taiwan Expendable? Nixon and Kissinger Go to China, *The Journal of American History*, Vol. 92, No. 1 (Jun, 2005), s. 117.

[7] L.T. Dixon, More Dreams In Longer Night: United States China Policy, U.S. Army War College Strategy Research Project, s.1-12.

[8] Richard Bush, The United States Security Partnership with Taiwan, *The Brookings Institution*, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/11/fp_20160713_taiwan_alliance.pdf.

[9] Süleyman Özmen, Çin Halk Cumhuriyetinin Tayvan Politikası ve Bu Politikanın Dünya Siyasetinde Önemi, *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(3), 2022, s.1314.

[10] İshak Turan, Abd-Çin İlişkileri Bağlamında Tayvan Sorunu, *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 2016, s.88.

[11] Özmen, Çin Halk Cumhuriyetinin Tayvan Politikası ve Bu Politikanın Dünya Siyasetinde Önemi, s.1310.

[12] Anna Fifield, Taiwans president wins second term with landslide victory over pro-Beijing rival, *Washington Post*, January 15, 2020, Taiwans president wins second term with landslide victory over pro-Beijing rival - The Washington Post

[13] Jean-Pierre Cabestan, Beijings Policy Towards President Tsai Ying-wen and the Future of Cross-Strait Relations, *Seton Hall Journal of Diplomacy and International Relations*, September 2017, Beijings-Policy-Towards-President-Tsai-Ying-wen.pdf (shu.edu)

[14] Taiwan shoots down ron efor first time off Chinese coast, *Reuters*, September 1, 2022, https://www.reuters.com/world/asia-pacific/taiwan-shoots-down-unidentified-drone-kinmen-2022-09-01/

[15] Lily Kuo, Erin Cunningham, Yasmeen Abutaleb, Rachel Pannett & Annabelle Timsit, Nancy Pelosi departs Taiwan, ending contentious visit that angered China, *The Washington Post*, August 3, 2022, https://www.washingtonpost.com/world/2022/08/02/nancy-pelosi-taiwan-visit/

[16] Cui Fandi, US to consider 'comprehensively restructuring' policy toward Taiwan island; may lead to Chinas strong countermeasures, *Global Times*, September 13, 2022, https://www.globaltimes.cn/page/202209/1275192.shtml

[17] Ibid.

[18] Frances Mao, Biden again says US would defend Taiwan if China attacks, *BBC News*, September 19, 2022, https://www.bbc.com/news/world-asia-62951347

[19] Riyaz ul Khaliq, Necessary to push China-US relations back to healthy track: Wang tells Blinken, *Anadolu Agency*, September 23, 2022, https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/necessary-to-push-china-us-relations-back-to-healthy-track-wang-tells-blinken/2693299

[20] Taiwans Tsai says can be no compromise on democracy or freedom, *Al Jazeera*, October 10, 2022, https://www.aljazeera.com/news/2022/10/10/taiwan-says-war-with-china-absolutely-not-an-option

[21] Evelyn Cheng, Xi warns against foreign interference in Taiwan, says China will never promise to renounce force, *CNBC*, October 16, 2022, https://www.cnbc.com/2022/10/16/xi-warns-against-taiwan-interference-at-chinas-cpc-national-congress.html

[22] Ibid.

[23] China likely to ramp up diplomatic 'attacks' on Taiwan, says island's foreign minister, *Channel News Asia*, October 26, 2022, https://www.channelnewsasia.com/asia/china-taiwan-ramp-diplomatic-attacks-foreign-minister-joseph-wu-3025956

Yazar Hakkında :

Şevval Beste Gökçelik 2019 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü □□□□ mezun olmuştur. Lisans mezuniyetini takiben 2019 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrasya Çalışmaları tezli yüksek lisans programına başlamıştır. 2018 yılında Erasmus programı kapsamında Università di studi degli Siena'da (Siena Üniversitesi) lisans ve yüksek lisans seviyesinde dersler almıştır.

Lisans öğrenimi sırasında Ocak 2019'da Türkiye Stratejik Analizler Merkezi'nde staj yapmış ve Türkiye □□□ doğrudan ve dolaylı ilgilendirebilecek bölge dışı siyasi, ekonomik, askeri ve sosyokültürel gelişmelerin yakından takibini sağlamıştır. Burada 'Arap Baharı'nda Gençlik Örgütleri' adlı tez çalışmasını hazırlamıştır. Ayrıca TÜRKSAM Göçmen Bültenini hazırlamıştır. Yüksek lisans öğrenimi sırasında 2019 yılında Polonya'nın Krakow kentinde uluslararası tanıtım ve pazarlama alanında uygulamalı olarak staj yapmıştır.

Kasım 2020'de Misafir Araştırmacı olarak AVİM'e katılmıştır.

Atıfta bulunmak için: GÖKÇELİK, Şevval Beste. 2026. "TAYVAN'IN EGEMENLİK VE 'TEK ÇİN' İKİLEMİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2022 / 28. Kasım 09. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/TAYVAN-IN-EGEMENLIK-VE-TEK-CIN-IKILEMI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır